

bes sama suure osa juurde ehitamist. “Teist korrust peale me ei teinud, maja jäi ikka ühekordne. Olemasoleva osa seinad ja katus jäid alles, katuse olime lasknud vahetada juba 2010. Vahetatud said aga aknad, põrandad, elektrisüsteem, kamin ja saunaosa. Soojustasime, lisasime kütte, vee ja kanalisatsioonisüsteemi,” jätkab Anneli.

Vaatamata sellele, et peaaegu kõik ütlesid Annelile, et lase vana suvila maha lammutada ja uus asemele ehitada – tuleb palju odavam ja saab kiiremini valmis –, ei kaalunud ta seda võimalust hetkekski. “Ma ei kujutanud ette, et lasen oma isa ehitatud maja ära lammutada. Olen kindel, et tänu sellele, et mind ümbritsevad isa püstitatud seinad ja ma kõnnin tema laotud vundamendil, olengi end majas algusest peale nii koduselt tundnud,” märgib Anneli taas pisut mõtlikult.

Kuna Anneli elukaaslane on ehitusvaldkonnas tegutsenud, koostas ta algul umbkaudse eelarve, mis maja renoveerimine võiks maksma minna. “Umbes niipalju tegelikult ka läks. Püüdsime materjale osta võimalikult soodsalt, aga jälgisime samas ka kvaliteeti. Raha saime oma linnakorteri müügist, kus varem elasime.”

Ehitustööd valmis viie ja poole kuuga. 2011. aasta juunikuus saadi arhitektilt lõplik maja ümberehituse projekt ja ülejäänud kolmveerand aasta jooksul tegeles perekond vajalike lubade ja muu taolisega: suhtlemine vallaga, geodeetilise alusplaani tellimine, energiamärgise tellimine, projekti kooskõlastus päästkeskusega, lepingud vee ja kanalisatsioonitrassi rajamiseks jne. “Detsembris 2011 oli ehitusluba käes. Kõik kulges üsna sujuvalt, mingeid erilisi pidurdamisi kogu selle protsessi jooksul ei esinenud,” märgib Anneli.

Nende pere praeguse kodu ehitasid valmis kaks usaldusväärset töömeest, kes alustasid tööd aprillis 2012. “Lisaks käisid abiks professionaalne elektrik, pottsepp, küttesüsteemi paigal-

Meie endine suvila-kooperatiiv ongi muutunud omamoodi külakeseks, mis koosneb majadest, mis on vanadest suvilatest ümber ehitatud.

Anneli Aasmäe

dusfirma ja köögimööbli tegijad. Sisekujunduse mõtlesin ma ise välja – värvilahendustest alates ja mööblivalikuga lõpetades. 29. septembril 2012 kolisime majja sisse, seega kulus suvila ümberehituseks täpselt viis ja pool kuud.”

Anneli ega tema kaasa ei saa öelda, et neid emotsionaalselt kuidagi segaks või hirmutaks asjaolu, et mõne aja pärast võivad nende krunti ja maja ümbritseda väga suured ja tänapäevased, moodsad eramud. “See pole enam lihtsalt võimalik, sest meie ümber juba on eramud, mis on ehitatud vanade suvilate asemele. Meie endine suvilakooperatiiv ongi muutunud omamoodi külakeseks, mis koosneb majadest, mis on vanadest suvilatest ümber ehitatud,” ütleb Anneli, kelle sõnul käivad inimesed seal iga päev valda ja pealinna tööle. Vahemaa pealinnaga on umbes 20 km. “Meil on mõnus ja rahulik, jõgi maja taga ning rohkelt haljastust, mitte “küla keset põldu,” on temal ja ta perel põhjust rõõmustamiseks.

Ümbruskonna eripära arvestavaks tsensuuriks puudub vajadus. Praeguse kogemuse põhjal ei näe Anneli oma kodukandis tehtavatele ehitustele valla tasandil tsensuuriks mingit vajadust. “Meie piirkonnas ei ole selliseid maju, mis halvas mõttes silma riivaksid. Ilmselt ongi siinne looduslikult kaunis keskkond kasvõi veidi alateadlikult ümberehituste stiili valikut dikteerinud,” arutleb Anneli ning lisab, et ega ta tegelikult enam naljalt linnas elamist ette kujutaks.

“Ei taha muutuda kuidagi trafaretseks, kuid pärast ligi 40 Tallinnas elatud aastat on maal elamine tõeline nauding, millest ei tahaks mingi hinna eest loobuda. Siin on vaikus ja rahu, samas ei ela me ka päris metsa keskel, vaid inimesi ikka liigub. Ning lapsele kasvamiseks on maakohht minu hinnangul ainuõige variant,” julgustab Anneli ka teisi võimalusel maakodu kasuks otsustama.

Tasub teada

Vana maja plussiks looduslikud materjalid

VANADE PLUSSID

Ennast tõestanud looduslikud kodumaised materjalid. Lihtsad lahendused ja enamasti suhteliselt tervislikud konstruktsioonid. Sageli materjalide kättesaadavusest tekkinud suure tugevusvaruga kandekonstruktsioonid. Tööde tegemine etapiviisiliselt paralleelselt ekspuatsiooniga.

VANADE MIINUSED

Sageli soojustamise puudumine. Kandekonstruktsiooni kehva olukord ja nende lahendusest tulenevad piirangud ruumilahendustele. Silmaga mitterahuldavad probleemid. Tänapäevaste tehnosüsteemide puudumine. **UUE EHITAMISE PLUSSID** Projekteerimine enda mait-

se järgi ja soovitud ruumiplaneeringu kergem saamine. Algusest peale kontrollitavad lahendused ja ehitusprotsess läbinisti ühte süsteemiga konstruktsioonilised lahendused. Heade soojustusmaterjalidega saavutatava vähene küttekulu. Uute tehnosüsteemidega saadav kasutusmugavus. Ehitustöödel lammutamisest

tulenevate üllatuste puudumine.

UUE HOONE MIINUSED

Energiaefektiivsusest tulenevate nõuetega kilekotisarnaste lahenduste kasutamine. Tänapäevaste tehnosüsteemide keerukus ja ekspuatsioonikulu. Uute, ajas veel tõestamata materjalide kasutamine.

ALLIKAS: ÜLLAR HINNO, 1PARTNER EHITUS TEGEVJUHT